

ŞİRKET KURMA VEYA BÜYÜME AMAÇLI MALİ KAYNAKLAR

Polonya'daki göçmenler için bilgiler

Yeni girişimciler için banka hizmetleri

Ticari faaliyetlere yönelik karşılıksız hibe fonları

Ticari faaliyetlerinin finanse edilmesi için diğer kaynaklar

Yeni girişimciler için banka hizmetleri

Polonya'daki bankaların birçoğu, önceki mali yıla veya son birkaç aya ait şirket mali evraklarının sunulması halinde yeni girişimcilere kredi teklifinde bulunmaktadır. Ayrıca bankalar için güvence olarak kabul edilebilecek mal varlığına sahip olmakta önemlidir. Buna rağmen piyasada yeni kurulacak şirketler için, herhangi bir malvarlığı veya mali evrakları olmayan şirketler içinde hizmetler verilmektedir. Bunların bir kısmı aynı zamanda yabancı müteşebbislere yöneliktir. Bu hizmetler bankalar ve mali kuruluşlarca verilmektedir.

Banka teklifleri

Küçük işletmeler ve yeni müteşebbisler için bankaların çok sayıda teklifleri bulunmaktadır. Hatta bazı bankalar küçük firmalara yönelik hizmetlerde uzmanlaşmışlardır. Diğer bankalar herhangi bir finansal geçmişi olmayan yeni firmalar için **leasing hizmeti** sunmaktadır. Müteşebbisin tercihinine göre banka belirli bir süreliğine şirket adına satın alım yapmaktadır. Bu binek araba, yük taşıma araçları veya makine vede donanımlar olabilmektedir (tarım makineleri gibi).

Yeni ticari faaliyete başlayan müteşebbisler için bankalar **"başlangıç için"** kredi teklifinde bulunmaktadır. Her ne kadar bu miktar yüksek olmasada (genelde 30 bin zlotiye kadar), elektronik bankacılık aracılığıyla bu krediye başvuruda bulunmak mümkündür. Bu teklifler şirket hesabı açılan bankalarda mevcuttur.

Bazı bankalarda daha büyük miktarlarda kredi imkanı serbest meslek sahiplerine tanınmaktadır (örn. hukukçular, mimarlar, doktorlar). Bankaların teklifleri gözlemlendiğinde serbest meslek sahipleri için en düşük kredi oranları, kredi değerinin %2,5 oranında marj ile % 3,5 faiz olduğu, en yüksek ise marjsız olarak %8 veya %2,5 marj ile % %6 oranında değiştiği görülmektedir. Bu faiz oranlarına güncel WIBOR (Warsaw Interbank Offered Rate) 3M/6M bankalararası faiz oranını eklemek gerekir. WIBOR bankaların diğer bankalara vermiş oldukları borç için belirlenen faiz oranı demektir. WIBOR 3M bankalararası 3 aylık kredi, WIBOR 6M ise bankalararası 6 aylık kredi anlamına gelmektedir.

Ayrıca son birkaç ay boyunca banka hesabına para girişi olan firmalar için bankalar belirli amaçlar için **yatırım kredisi** (500 bin zlotiye kadar) önerebilmektedirler. Genelde bu tarz bir teklif bankaların teklif ettiği diğer ürünlerle de bağlantılıdır. Kredi alımı; örneğin bankada hesap açılması veya bankanın işbirliği yaptığı dışarıdan bir muhasebe firmasıyla çalışmayı gerektirebilir. Bir diğer önemli hususta bankanın talep edebileceği teminat çeşididir (senet,

rehine, alacaklı devir sözleşmesi gibi) .

Banka hesabına sürekli nakit girdisi olan firmalar için bankalar yürütülen ticari faaliyetle ilgili olarak mali destek sağlamak amacıyla banka hesabından kullanılmak üzere kredi imkanı sağlayabilmektedirler. Bu tarz kredi yönetimi sayesinde firmalar mevcut hesaplarındaki nakit miktarından daha fazla bir nakit kullanma hakkına sahip olabilirler. Bu kredi miktarı sözleşmede belirtilmekte ve müteşebbisin banka hesabına doğrudan aktarılmaktadır. Banka hesabındaki kredi yenilenebilir veya yenilenmeyebilir. Yenilenebilir ise yeni kredi sözleşmesi imzalanmadan tanınan kredi limitinden defalarca faydalanmak mümkündür. Yenilenmeyen kredilerde ise hesaba girecek nakit akışlarında kredinin tamamının ödenmesi sağlanır.

Sonuç olarak, bütün bankalar yeni müteşebbisler için farklı kredi tekliflerinde bulunmaktadır. Fakat bu bankalarda her ne kadar yeni müteşebbislerin faydalanabileceği kredi imkanları olduğu ifade edilsede, tam olarak kredi alma olasılığı ve kredi yeterliliği kriterlerinin tamamına uygun olup olmadığını söylemek mümkün değildir. Dolayısıyla her müteşebbis seçmiş olduğu bankalara başvuruda bulunarak, kendi firması için bankaların sunmuş olduğu kredi teklifleri hakkında bilgi talep etmelidir.

Mali Kuruluşlar - Parabanklar

Firmalar için kredi teklifi sunan bankalar dışında – mali kuruluşlar bulunmakta olup herhangi bir devlet denetimine tabii değildirler. Bu tür kuruluşların sayıları oldukça fazla olup bu tarz bir borç kredisinin **masrafları oldukça yüksek olabilmekte ve borç sözleşmesinde müteşebbislerin aleyhine sözleşme maddeleri yer alabilmektedir**. Bu yüzden bu tarz bir kredi tercihinde bulunurken borcun ödenmesine ilişkin sözleşme ve eklerindeki maddeleri okumakta fayda vardır. Bu tür borçlanmaların maliyeti oldukça yüksektir.

Kredi kullanma şartları

Kredi miktarı ve şartları veya kredi yeterliliğini belirleme çeşitleri, mali kuruluşlarda oldukça farklılık göstermektedir. Ana kaide olarak firmanın Polonya'da kayıt altına alınmış olmasına bakılır. Yabancıardan ek belgeler talep edilebilir, örneğin süreli veya süresiz oturma izni, PESEL kimlik numarası veya ikametgah belgesi gibi. Eğer başvuru yapan kişi lehçe bilmiyor ise, mali kuruluşlarla yapılacak kredi görüşmelerindeki hususlar noterden onaylı istenebilir.

Genel bir kaide olmamakla birlikte bu husus herşeyden önce gerçek kişiler tarafından yürütülen ticari faaliyetler ile ilgilidir (tek kişilik şahıs şirketi, kolektif şirket, komandit şirketler gibi). Limited şirket ve Anonim şirketler tüzel kişiliğe sahip oldukları için yabancının yasal durumu kredi kararında önemli bir etken olmayacaktır.

Kredi kararının olumlu sonuçlanması halinde alınan borcun zamanında ödenmesine özellikle dikkat edilmelidir. Kredi ödemelerinde gecikmeler olması halinde bankalar müşterilerinin kredi faizlerini ödemeleri amacıyla farklı metodlar uygulamaktadırlar. Gecikmelerin fazla olmaması ve şirketin geçici maddi sorunlar yaşamaması halinde, kredi veren kuruluşun temsilcisi bizimle bağlantıya geçip ödemelerin ertelenmesi gibi farklı çözümler sunabilir. Borç alan firma tarafından faiz ve diğer ödemelerin tamamen yapılamaması durumunda, kredi veren kuruluş borç tahsilat işlemlerini başlatabilir, haciz memurunu görevlendirebilir veya bu konuda uzmanlaşmış firmalara borcu devretme/satma yoluna gidebilir.

Bu yüzden ödemelerde zorluk çekilmesi halinde, kredi veren kuruluşu bu sorunlara ilişkin bilgilendirmek ve ödemeye ilişkin müzakerelerde bulunmak uygun olacaktır.

Ticari faaliyetlere yönelik karşılıksız hibe fonları

Müteşebbisler için ticari faaliyetlerin finansmanına ilişkin bir diğer hususta karşılıksız hibe yardımıdır. Bu maddi yardımları belirli şartların yerine getirilmesi halinde iade etmek gerekmez. Bu tarz maddi hibe yardımları yalnızca tek kişilik gerçek kişilere yönelik olup, diğer tüzel kişiliğe sahip firmalar için bu tarz bir destek almak mümkün değildir (örn. yabancılar arasında oldukça popüler olan limited şirketler – sp.z o.o. gibi).

Aşağıdaki izinlerden herhangi birine sahip yabancılar tek kişilik şahıs şirketi kurabilir:

1. sürekli oturma izni ;
2. AB uzun süreli oturma izni ;
3. aile birleşimi amacıyla yabancının aile üyelerine tanınan süreli oturma izni;
4. Polonya dışındaki bir AB üyesi ülke tarafından verilen AB uzun dönem oturma iznine sahip olan ve Polonya'da kalmasını gerektirecek yeterli nedenlere sahip kişilere verilen süreli oturma izni;
5. Polonya dışındaki bir AB üyesi ülke tarafından verilen AB uzun dönem oturma iznine sahip olan ve Polonya'da kalmasını gerektirecek yeterli nedenlere sahip kişinin aile üyesinin Polonya'da birlikte yaşamak amacıyla başvurması sonucu verilen süreli oturma izni;
6. Polonya'da yüksek öğrenim veya doktora yapmak veya devam etmek amacıyla verilen süreli oturma izni;
7. Polonya vatandaşı bayan veya erkekle yapılan evlilikten dolayı verilen süreli oturma izni;
8. ilticacı durumunda olan, koruma altında olan veya diğer tür oturma iznine sahip olanlar;
9. Geçerli Polonyalı Kartına (Karta Polaka) sahip kişiler.

Yukarıdaki yasal statülerden herhangi birine sahip yabancılar tek kişilik şahıs şirketi kurulması halinde, karşılıksız hibe yardımlarından faydalanabilir yada şirketin faaliyetine başlamak adına kredi başvurusunda bulunabileceklerdir.

Hibe yardımları aşağıda verilen mal ve hizmetlerin satın alımında kullanılabilir:

- Duran varlıklar (örn. ofis mobilya ve donanımı, iş için gerekli alet ve edavatlar),
- Dönen varlıklar (örn. mal ticareti),
- Hizmetler (örn. şirket web sayfası kurulumu).

Polonya'da ticari faaliyetlere başlanması amacıyla karşılıksız hibe yardımında bulunan en popüler kuruluş İşçi Bulma Kurumu'dur - Powiatowe Urzędy Pracy (PUP). PUP aracılığıyla bu yardımlardan faydalanabilmek için en önemli koşul kuruma kayıtlı olmak ve işsiz statüsünde bulunmaktır. Kuruma kayıtlı olabilmek için hiçbir yerde çalışmıyor olmak gerekir. Yabancıların kuruma kayıt altına alınabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler 12 aralık 2013 tarihli Yabancılar hakkındaki yasada düzenlenmiştir (Resmi Gazete 2013 sıra 1650). En basit şekliyle en yakın PUP şubesine başvurup işsiz statüsünde kayıtlı olunup olunamayacağı hakkında sormak yeterlidir. PUP şubelerinin tam listesini: <http://psz.praca.gov.pl/wybor-urzedu> adresinden bulmak mümkündür.

Hibe yardımı için gerekli ana koşullar şunlardır:

Hibe miktarının büyüklüğü	Polonya'da son çeyrekteki ortalama brüt maaşın 6 katı kadar (halihazırda yaklaşık 25 bin zloti)
Hibe alımının ardından şirketinizin en az ne kadar süre faaliyette bulunması gerektiği	12 ay
Hibe için teminat çeşitleri	senet, aval, haklar veya mallar üzerinde rehin, teminat mektubu, banka hesabında parabloke etme, icraya boyun eğme konusunda noter senedi.
Bu yardım için yerine getirilmesi gereken ana koşul	Başvuru yapmadan evvel 12 ay süresince herhangi bir ticari faaliyette bulunmamış olmak ve PUP aracılığıyla herhangi bir hibe yardımından faydalanmamış olmak.

PUP kurumundan alınabilecek hibe yardımları çok karmaşık olmamakla birlikte – her yıl sadece belirli sayıda kişiye hibe verildiğini hatırlamak gerekir. Bu hibe yardımları genellikle düzenlenen yarışmalarla en iyi iş yatırım fikrine sahip olan kişilere veya belirli yaş gruplarına bu imkan sağlanabilmektedir.

Bu yardımlardan faydalanabilmek için, mali yardım olarak yapmayı düşündüğümüz işle ilgili ayrıntıları belirttiğimiz İş Planını başvuru dilekçesinde vermek gerekir. Kurum 30 gün içinde ibraz edilen belgeleri inceleyecek ve onaylayacaktır. Başvurunun olumlu neticelenmesi durumunda şirketimizi kuruyor ve yapılan yatırım harcamalarıyla ilgili satın alma belgeleri, sözleşmeler ve faturaları PUP kurumuna ulaştırıp hesaplaşıyoruz. Bu hibe yardımından tam anlamıyla faydalanabilmek amacıyla, 1 yıl boyunca şirket faaliyetini sürdürmek ve SSK primlerini ödemek gerekmektedir.

Polonya'daki yabancılar aynı zamanda ticari faaliyetlerine başlamak için Avrupa Birliği fonlarından faydalanabilmek için başvurabilirler. Bu yardımları sağlayan çok sayıda kuruluş bulunmaktadır. Müteşebbisleri desteklemek amacıyla bu yardımı sağlayan genellikle vakıflar, eğitim amaçlı şirketler veya diğer kurumlardır. Bu kuruluşlar aynı zamanda iş dünyasını destekleyen kuruluşlar olarak kabul edilir. AB destekli hibe yardımları için aranan şartlar PUP İşçi Bulma Kurumu ile aynı olmakla birlikte sadece işsiz olma mecburiyeti yoktur (eğer ilgili kuruluş böyle bir şart koymadıysa).

AB hibe yardımlarını <http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/> web sayfası arama motoru üzerinden kontrol etmek mümkündür. Bu web sayfası Kalkınma Bakanlığı'na ait olup Polonya'daki AB fonları hakkındaki bilgilerin ana kaynağını oluşturmaktadır.

Bu arama motoru aracılığıyla aynı zamanda halihazırda mevcut faaliyet gösteren firmaların gelişimi için hibe yardımları hakkında bilgi alınabilir.

Ticari faaliyetlerin finanse edilebileceği diğer kaynaklar

Hibe yardımı ve kredi imkanı olmayan durumlarda, Venture Capital (VC) „Girişim Sermayesi” adı verilen fonlardan destek aramak mümkündür. Banka ve mali kuruluşlarla ilgili uzmanlaşmış firmalardan oluşmaktadır. Ağırlıklı olarak yüksek risk taşıyan ama aynı zamanda önemli kâr imkanı sağlayabilecek olan yatırımlarla ilgilenirler. Risk sermayesi fonları küçük ve orta ölçekli firmalara yatırım hakkında uzmanlaşırken, aynı zamanda yeni faaliyete başlayacak veya şirketini büyütme isteyecek müteşebbisleri desteklemek amaçlı finansman sağlarlar. Bu kuruluşlar şirketlere fon desteği sağlama karşılığında aynı şirketlerin ortağı haline gelirler.

Fakat bu fonlardan faydalanabilmek oldukça zordur. İş planı ve şirket faaliyeti yenilikçi olmalı ve sunulan iş planında gelecekte şirket gelirlerinin dinamik olarak büyümesi gösterilebilmelidir. Başlangıç sermayesi ile seed capital olarak adlandırılan fonlar vede iş dünyasının melekleri kabul edilen VC risk sermayesi fonları gibi yatırımlar yapan zengin kişiler ilgilenmektedir.

Polonya’da başlangıç sermayesi fonları; Avrupa Birliği veya hükümet kaynaklı fonlardan faydalanabilir ve ardından bu elde edilen hibe ve yardımları inovasyonu teşvik eden firmaların kullanımına tahsis edebilmektedirler (genellikle gençlere yönelik olarak). Bu konuya ilişkin ayrıntılı bilgileri aşağıdaki web adresinden bulabilirsiniz:

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/planujesz-zalozyc-start-up/>

Avrupa Birliği fonlarından faydalanarak şirketin büyümesini sağlamak isteyen müteşebbisler, AB fonları danışma merkezlerinden (Punkt Konsultacyjny Funduszy Europejskich) ücretsiz bilgi ve yardım alabilmektedirler. Bu danışma merkezleri Polonya’daki büyük şehirlerin tamamında bulunmaktadır. Bu merkezlerin listesini yine yukarıdaki web sayfasından bulmak mümkündür.

Bu yardımlardan faydalanmanız için Sizleri teşvik ediyor ve iş hayatınızda başarılar diliyoruz!

Yayım Fundacja Polskie Forum Migracyjne [Polonya Göçmenlik Forumu Vakfı] (PFM) tarafından hazırlanmıştır. Vakıf 2007 yılından itibaren Polonya'da yabancıları desteklemektedir. Polonya mevzuatları ve gelenekleri yabancılara anlatıyoruz, Polonya gerçeklerini tanımakta yardımcı oluyoruz, kültür farklarını öğretiyoruz.

Polonya Göçmenlik Forumu

Ul. Szpitalna 5/14, 00-031 Warszawa

www.facebook.pl/PolskieForumMigracyjne

www.forummigracyjne.org

tel. 22 110 00 85

Yayım "Polonya'da mali konular" projesi çerçevesinde Polonya Merkez Bankası (NBP) tarafından finanse edilmiştir. 2017 yılı

